

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2013-02-06

Bolagisering av stadens renhållningsverksamhet – överföring av verksamheten från trafik- och renhållningsnämnden till ett nytt bolag inom Stockholm Vatten-koncernen. Genomförandebeslut

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden beslutar föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige följande:

Genomförande av förslag till bolagisering och överföring av renhållningsverksamheten från trafik- och renhållningsnämnden till ett nytt bolag inom Stockholm Vatten-koncernen per den 1 juli 2014, godkänns.

Förslag till ändring i reglementet för trafik- och renhållningsnämnden, *bilaga 1*, godkänns.

Förslag till ändring i renhållningsordningen, *bilaga 2*, godkänns.

Förslag till ändring i avfallsplanen, *bilaga 3*, godkänns.

Allmänna handlingar lämnas över till det nya aktiebolaget Stockholm Vatten Avfall AB (namnförslag), senast den 31 december 2014.

Den ekonomiska regleringen mellan trafik- och renhållningsnämnden och aktiebolaget Stockholm Vatten Avfall AB (namnförslag) sker enligt föreslagna principer i ärendet.

Ge styrelsen för Stockholm Vatten AB och trafik- och renhållningsnämnden i uppdrag att verkställa beslutet och

Trafikkontoret
Stab

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 268 47
Växel 08-508 272 00
ase.geschwind@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se

vidta åtgärder för genomförande av överföringen.

2. Trafik- och renhållningsnämnden förklarar beslutet omedelbart justerat.

Per Anders Hedkvist
Förvaltningschef

Bilagor

Bilaga 1: Förslag till ändring av reglemente för trafik- och renhållningsnämnden

Bilaga 2: Förslag till ändring i renhållningsordningen

Bilaga 3: Förslag till ändring i avfallsplanen

Bilaga 4: Förslag till nytt reglemente för avfallsnämnden

Bilaga 5: Förslag till ändring av reglemente för miljö- och hälsoskyddsmyndigheten

Bilaga 6: Förslag till ny bolagsordning för Stockholm Vatten Holding AB

Bilaga 7: Förslag till ny bolagsordning för Stockholm Vatten Avfall AB

Sammanfattning

I Stockholms stads budget för år 2014 föreslås en bolagisering av stadens renhållningsverksamhet. Det nya bolaget får i uppdrag att bedriva kommunens avfallshantering. Trafik- och renhållningsnämnden ska i samarbete med Stockholm Vatten AB bistå kommunstyrelsen och koncernstyrelsen i utredningen om hur den bästa lösningen till hur en bolagisering av stadens renhållningsverksamhet ska gå till samt vilken organisatorisk tillhörighet bolaget ska ha.

Stockholms stads höjda ambitionsnivå rörande en effektiv och miljöanpassad avfallshantering förutsätter en samlad organisatorisk utförare av "kretsloppstjänster" för medborgarna. Utgångspunkten för detta ärende är att stadens renhållningsverksamhet överförs från trafik- och renhållningsnämnden till ett nytt bolag inom Stockholm Vatten-koncernen, vilket även medför en omstrukturering av Stockholm Vattens bolagsstruktur.

Vid en övergång kommer beslutade driftkostnader och intäkter samt investeringar för renhållningsverksamheten att övertas av bolaget, Stockholm Vatten Avfall AB. En slutlig avräkning kommer att göras i samband med rapporteringen av tertial 2/prognos 2 för 2014. Behov av justeringar bör främst kunna hänföras till utredningen om vilka tillgångar som ska föras över

till bolaget respektive vara kvar inom staden. Därutöver kan det tillkomma initiala omstruktureringskostnader.

Ett kommunalt aktiebolag får inte besluta i ärenden som innefattar myndighetsutövning.

Det verksamhetsansvar som innebär myndighetsutövning, som trafik- och renhållningsnämnden har idag måste vid bolagiseringen överföras på en annan nämnd. Det föreslås att en ny nämnd, avfallsnämnden, inrättas och att denna åläggs verksamhetsansvar för avfallshanteringen.

Renhållningsverksamheten är idag placerad under trafik- och renhållningsnämnden inom Stockholms stad. Stockholm Vatten AB, som är moderbolag till Stockholm Vatten VA AB, ägs till 98 procent av Stockholms Stadshus AB och till 2 procent av Huddinge kommun.

Bolagiseringen innebär att renhållningsverksamheten överförs till ett nytt avfallsbolag, Stockholm Vatten Avfall AB.

Avfallsbolaget ägs av ett nytt holdingbolag, Stockholm Vatten Holding AB, som även äger 98 procent av Stockholm Vatten AB.

Stockholm Vatten AB/trafikkontoret ser inga hinder till en överföring av renhållningsverksamheten till Stockholm Vatten koncernen.

Stockholm Vatten AB/trafikkontoret anser att en sammanslagning ger förutsättningar både för ökad insamling av matavfall i syfte att höja biogasproduktionen och samordningsfördelar i verksamheten.

Stockholm Vatten AB/trafikkontoret föreslår att arbetet med förberedelserna inför överföringen av renhållningsverksamheten till Stockholm Vatten AB per den 1 juli 2014 genomförs.

Bakgrund

I Stockholms stads budget för år 2014 föreslås en bolagisering av stadens renhållningsverksamhet. Det nya bolaget får i uppdrag att bedriva kommunens avfallshantering. Trafik- och renhållningsnämnden ska i samarbete med Stockholm Vatten AB bistå kommunstyrelsen och koncernstyrelsen i utredningen om hur den bästa lösningen till hur en bolagisering av stadens renhållningsverksamhet ska gå till samt vilken organisatorisk tillhörighet bolaget ska ha.

Redan i budget för 2012 beslutade kommunfullmäktige att staden ska höja ambitionen när det gäller matavfallsinsamling i syfte att

öka tillgången av biogas i regionen. I budget för 2013 konstateras att stadens insamling av matavfall ska motsvara en insamlingsgrad om 50 procent år 2018. I syfte att nå det fastställda målet godkände kommunfullmäktige den 14 oktober 2013 stadsledningskontorets och Stadshus ABs gemensamma ”*Handlingsplan för ökad insamling av matavfall i Stockholms stad för biologisk behandling.*”

I handlingsplanen konstaterades att en förutsättning för att uppnå syftet om ökad tillgång till biogas i regionen är att säkerställa ett lokalt omhändertagande av materialet.

Stadens ambitioner avseende matavfallsinsamlingen ska bidra till en effektivare avfallshantering och öka tillgången på biogas i regionen. Både renhållningsverksamheten och Stockholm Vattens kärnverksamhet är avfallshantering, i fast och/eller flytande form. Verksamheterna har även samma kundstock. Det medför att en bolagisering och överföring av stadens renhållningsverksamhet till Stockholm Vatten-koncernen är ett naturligt steg för att effektivisera verksamheten.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av trafikkontoret och Stockholm Vatten AB i samråd med Stockholms Stadshus AB och stadsledningskontoret.

Ärendet

Det är viktigt att allt avfall tas om hand på ett korrekt sätt, för att inte orsaka skador på människor eller natur. En effektiv och miljöanpassad avfallshantering utgör därför en del av samhällets infrastruktur. Stockholms stad har höjt ambitionen avsevärt när det gäller matavfallsinsamling, i syfte att öka tillgången av biogas i regionen. Insamlingen ska ske genom bl.a. modern optisk teknik, botten tömmande behållare, kärl, sopsugar och avfallskvarnar samt vara anpassad efter stadens olika förutsättningar. Staden ska nå det nationella målet om 50 procent år 2018 avseende insamling av matavfall.

Stockholms stads höjda ambitionsnivå förutsätter en samlad organisatorisk utförare av ”kretsloppstjänster” gentemot medborgarna. Utgångspunkten för detta ärende är att stadens renhållningsverksamhet överförs från trafik- och renhållningsnämnden till ett nytt bolag inom Stockholm Vatten-koncernen.

Ärendet inleds med en nulägesbeskrivning av trafik- och renhållningsnämndens renhållningsverksamhet samt av Stockholm Vatten. Därefter beskrivs de bedömda effekterna av en överföring av stadens renhållningsverksamhet till Stockholm

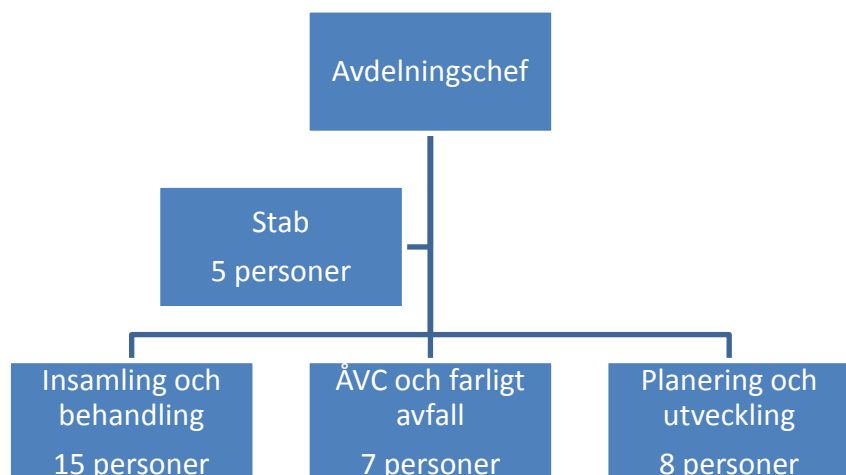
Vatten-koncernen. Ärendet avslutas med en beskrivning av hur genomförandet bör verkställas.

Beskrivning av trafik- och renhållningsnämndens renhållningsverksamhet

I enlighet med reglementet ansvarar trafik- och renhållningsnämnden för stadens avfallshantering, enligt miljöbalken och renhållningsordningen. Stadens lagstadgade avfallshantering ska genomföras på ett miljömässigt och kostnadseffektivt sätt. Trafik- och renhållningsnämnden ska utforma förslag till renhållningsordning och avfallsplan efter samråd med berörda nämnder och styrelser. Nämnden upprättar förslag till taxor för hämtning, transporter och behandling av avfallet samt samordnar stadens arbete för sådant avfall som omfattas av producentansvaret. Trafik- och renhållningsnämnden ansvarar för övergripande information och rådgivning i avfallsfrågor samt följer och stimulerar utvecklingen av miljöanpassade och kostnadseffektiva åtgärder inom avfallsområdet. Verksamheten är taxefinansierad.

Trafikkontorets avfallsavdelning, som hanterar renhållningsverksamheten, har idag ingen avfallshantering i egen regi. Arbetet med insamling och behandling av avfall är konkurrensutsatt verksamhet. Idag finns det avtal med fyra entreprenörer, som samlar in hushållsavfall. Driften av stadens återvinningscentraler är konkurrensutsatt och i nuläget finns det två entreprenörer för denna drift. Utöver återvinningscentraler finns det insamlingspunkter för farligt avfall. Den fastighetsnära grovavfallsinsamlingen är upphandlad som en tjänstekoncession och kan avropas från ca 18 entreprenörer.

Avfallsavdelningen är organiserad i tre enheter; Insamling och behandling, ÅVC och farligt avfall, Planering och utveckling samt en stödfunktion.

Enheten för insamling och behandling har i uppdrag att säkerställa att stockholmarnas restresurser blir insamlade och behandlade på ett effektivt och miljövänligt sätt. Detta sker genom upphandlingar, avtalsuppföljning, samverkan med entreprenörer och andra aktörer samt kundåterkoppling. Enheten har två personer som arbetar med kundfakturerings och inkassofrågor.

Enhetens verksamhet beskriven i siffror

- ca 32 500 villakunder
- ca 12 300 flerbostadskunder
- ca 57 500 hämtställen
- ca 4 miljoner hämtningar per år
- ca 8 400 matavfallskunder varav 7 600 är villakunder
- ca 11 200 ton matavfall går till biogasproduktion
- ca 234 500 ton restavfall går till energiåtervinning

Enheten för ÅVC och farligt avfall arbetar med drift och utveckling av stadens återvinningscentraler (ÅVC) och insamlingssystem för hushållens farliga avfall. Målet för enheten är att allt avfall som hanteras ska tas omhand resurseffektivt, kunden i fokus och bästa behandlingsmetod ska alltid eftersträvas.

Enhetens verksamhet beskriven i siffror

- 6 återvinningscentraler, Östberga, Sättra, Vantör, Bromma, Lövsta, Trädgård samt Vanadisberget (2014)
- Mobil mini-ÅVC
- 15 stationära miljöstationer
- Mobil miljöstation med ca 105*4 stopp per år
- Drygt 100 000 ton grovavfall

Enheten för planering och utveckling hanterar frågor inom ett brett spektrum. En stor del av arbetet är kopplat till den långsiktiga utformningen av avfallshanteringen i Stockholm, såsom initiering och ledning av olika utvecklingsprojekt samt avfallshantering i olika skeden av planprocessen för nya och befintliga områden. Enheten svarar för framtagandet av renhållningsordningen.

Avfallsavdelningen har även en stödfunktion, som består av en verksamhetscontroller, administrativ sekreterare (ekonom) och två strateger samt en kommunikatör. Därtill köper avdelningen IT-, ekonomi-, personal- registratur- och kommunikationstjänster

från trafikkontorets administration samt står för en andel av trafikkontorets övriga overheadkostnad.

Visst upphandlingsstöd köps från trafikkontorets anläggningsavdelning samt juridiskt stöd från exploateringskontoret, som har jurister från stadsledningskontorets juridiska avdelning detacherade hos sig.

Beskrivning av Stockholm Vattens verksamhet

Stockholm Vatten-koncernen ägs till 98 % av Stockholms Stadshus AB. Huddinge kommun äger 2 % av aktierna i bolaget.

Stockholm Vatten-koncernen svarar för vattenförsörjning och tar hand om avloppsvatten i Stockholms stad och Huddinge kommun.

Dricksvatten levereras till ytterligare tio grannkommuner och avloppsvatten tas emot från sex kommuner. Koncernens bolag äger och sköter ledningsnäten för vatten och avlopp i Stockholms stad och Huddinge kommun. I verksamheten ingår även vattenvård och sjörestaurering inom Stockholms stad och Huddinge kommun samt i samarbete med andra berörda kommuner. I koncernens verksamhet ingår även produktion och försäljning av rötgas för uppgradering till biogas, försäljning av energi till Hammarbyverket och försäljning av kartor.

I Stockholm Vatten-koncernen ingår:

- moderbolaget Stockholm Vatten AB där koncernens administrativa funktioner är samlade. I Stockholm Vatten AB bedrivs även den VA-relaterade (vatten och avlopp) utvecklingsverksamheten liksom försäljning till grannkommuner och karthantering.
- Stockholm Vatten VA AB vars verksamhet är att driva den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Stockholm och Huddinge kommun.

Försäljning av VA-tjänster till grannkommuner sker via moderbolaget Stockholm Vatten AB, som köper tjänsterna från Stockholm Vatten VA AB för vidareförsäljning.

Verksamheten är i huvudsak avgiftsfinansierad, i enlighet med självkostnadsprincipen enligt VA-lagen. Kommunfullmäktige beslutar om principerna för avgiftssystemet och bolagets styrelse beslutar om nivån på avgifterna.

**Bedömda effekter vid en överföring av
renhållningsverksamheten från trafik- och
renhållningsnämnden till Stockholm Vatten AB**

Det är främst tre skäl som talar för att renhållningsverksamheten, vid en bolagisering, ska inrymmas i Stockholm Vatten-koncernen;

1. säkra tillgången på biogas i Stockholm,
2. tydligare organisation då all avfallsverksamhet hamnar under samma organisatoriska enhet,
3. samordningsvinster.

Stockholm Vatten-koncernen blir genom en sådan överföring ”ägare” till hela kedjan från insamlat matavfall till produktion av biogas. Staden kan då säkra att tillgången på biogas kommer stockholmarna till godo samtidigt som koldioxidutsläppen kan reduceras genom minskade transporter.

För att renodla ansvaret, kvalitetssäkra uppföljningen och säkerställa att slammet nyttjas för biogasproduktion i staden bör ansvaret ligga under samma organisatoriska tillhörighet.

Det är till stora delar samma kollektiv som VA-verksamheten och renhållningsverksamheten vänder sig till; fastighetsägare i Stockholm, vilket bör ge samordningsvinster.

Vattenverksamhetens avloppssida är att betrakta som avfall i våt form. Stockholm Vattens avloppshantering tangerar i den meningen redan renhållningsverksamheten. Motivet till hopslagning och fördelarna med samverkan mellan dessa teknikslag framgår framförallt av att verksamheterna har samma kunder. Därmed kan en samordning ske av information, kommunikation, kundservice och fakturering. Andra gemensamma nämnare är att båda verksamheterna är monopol och att de är taxefinansierade.

En sammanslagning av verksamheterna skulle kunna ge staden en samlad organisatorisk utförare av ”kretsloppstjänster” gentemot medborgarna. Detta kommer innebära både förstärkning och tydliggörande av stadens miljöarbete. Informationsflödet skulle därmed kunna rationaliseras och framförallt möjliggöra gemensamma investeringar, som kan främja teknikutvecklingen inom avfallshanteringen.

Vid nyexploatering kan samordningsvinster erhållas i samband med ledningsdragning för VA respektive sopsug. En sammanslagning kommer också innebära en starkare ställning på marknaden genom möjligheten till gemensamma upphandlingar. Även overheadkostnader kommer kunna minskas när stordriftsfördelarna tas tillvara. På längre sikt kan en gemensam teknisk utveckling och gemensamma arbetsmetoder innebära ytterligare rationaliseringspotential.

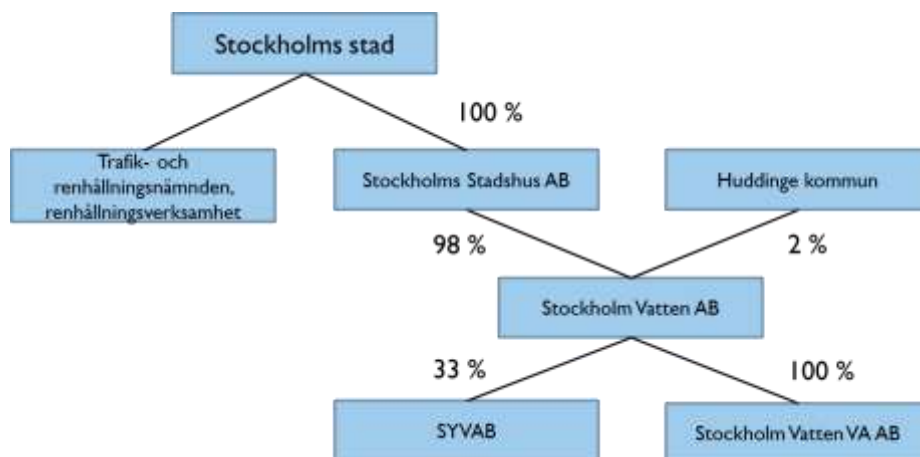
Ett samgående förutsätts kunna genomföras utan att taxan för VA- och avfallshantering kommer att behöva höjas. På sikt finns det möjligheter till effektiviseringar och rationaliseringar, som bör kunna ge positiva effekter, även på vatten- och avfallstaxan.

Genomförande

Nedan beskrivs genomförandeprocessen och vilka aktiviteter som behöver verkställas inför överföringen av stadens renhållningsverksamhet till Stockholm Vatten-koncernen.

Förslag till ny bolagsstruktur för Stockholm Vatten-koncernen

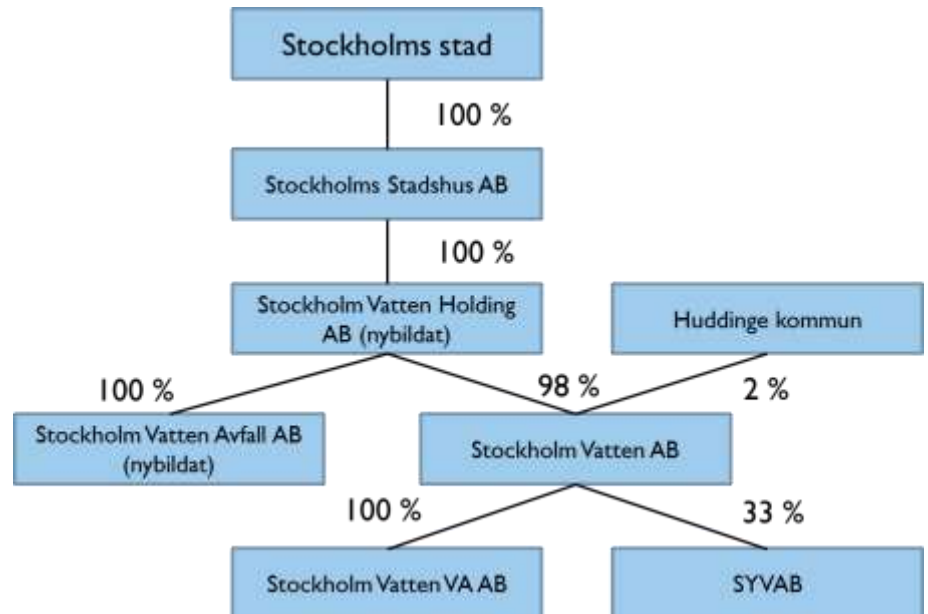
Ägarsituationen idag avseende Stockholms VA-verksamhet och renhållningsverksamhet beskrivs i följande skiss:

Renhållningsverksamheten är idag placerad under trafik- och renhållningsnämnden inom Stockholms stad. Stockholm Vatten AB, som är moderbolag till Stockholm Vatten VA AB, ägs till 98 procent av Stockholms Stadshus AB och till 2 procent av Huddinge kommun.

Bolagiseringen innebär att renhållningsverksamheten överförs till ett nytt avfallsbolag, Stockholm Vatten Avfall AB. Avfallsbolaget ägs av ett nytt holdingbolag, Stockholm Vatten Holding AB, som även äger 98 procent av Stockholm Vatten AB. Namnen på de nya bolagen är namnförslag och förutsätter Patent-

och registreringsverkets, PRV:s, godkännande. Om detta inte ges kommer en smärre förändring av namnen att ske. Nedan beskrivs den föreslagna förändringen av Stockholm Vatten-koncernens bolagsstruktur.

Förslaget innebär följande.

- Stockholm Stadshus AB överlåter sina 98 % av aktierna i Stockholm Vatten AB till Stockholm Stadshus AB:s nya bolag, Stockholm Vatten Holding AB.
- Stockholm Vatten Holding AB förvärvar ett nytt helägt dotterbolag för hanteringen av renhållningsverksamheten, Stockholm Vatten Avfall AB.
- Den renhållningsverksamhet som idag bedrivs av trafik- och renhållningsnämnden överlåts till Stockholm Vatten Avfall AB.
- Stockholm Vatten Holding AB blir därmed nytt moderbolag för hanteringen av Stockholms VA-verksamhet och Stockholms renhållningsverksamhet, där VA-verksamheten bedrivs som tidigare av dotterbolaget (98 %) Stockholm Vatten AB och där renhållningsverksamheten bedrivs av dotterbolaget (100 %) Stockholm Vatten Avfall AB.

Den beskrivna strukturen innebär att Stockholms stads och Huddinge kommuns idag gemensamma VA-verksamhet inte

påverkas. Genom det nämnda upplägget upprätthålls vattentjänstlagens krav på rättsligt bestämmandeinflytande för kommunerna genom att Stockholms stads och Huddinge kommuns gemensamma ägande (98/2) inte påverkas. Inte heller påverkas uppdelningen mellan monopolverksamhet och icke monopolverksamhet inom Stockholm Vatten.

Vidare krävs inga bolagsförändringar, som påverkar Huddinge kommun. Stockholms stad kommer, genom sin bolagskoncern, att heläga det nya bolaget Stockholm Vatten Avfall AB, utan möjlighet för Huddinge kommun att utöva inflytande eller ta del av kapital.

Det nya bolaget Stockholm Vatten Holding AB blir i denna struktur endast ett nytt moderbolag, holdingbolag, utan egen verksamhet.

När Stockholm Stadshus AB avyttrar sina 98 procent av aktierna i Stockholm Vatten AB, till det nya bolaget Stockholm Vatten Holding AB, aktualiseras den förköpsklausul som finns i Stockholm Vatten AB:s bolagsordning. En förutsättning för det beskrivna upplägget är således att Huddinge kommun godkänner överlåtelsen av aktierna. Därtill behöver Huddinge kommun godkänna ett partsbyte i aktieägaravtalet från nuvarande part som är Stockholms Stadshus AB till Stockholm Vatten Holding AB.

Då Huddinge kommuns ägande och inflytande i den gemensamma VA-verksamheten inte förändras, är bedömningen att Huddinge kommun avsäger sig rätten till förköp och godkänner partsbytet i aktieägaravtalet i syfte att möjliggöra omstruktureringen.

Nya ägardirektiv för bolagen Stockholm Vatten Holding AB och Stockholm Vatten Avfall AB kommer att tas fram i samband med stadsledningskontorets och Stockholms Stadshus AB:s beredning av ärendet till koncernstyrelsen, kommunstyrelse och kommunfullmäktige.

Lämpligen tillsätter kommunfullmäktige samma ledamöter i Stockholm Vatten Holding AB och Stockholm Vatten Avfall AB som idag sitter, på Stockholms stads mandat, i Stockholm Vatten AB:s styrelse. Syftet är att skapa en personalunion i de olika organisatoriska enheterna som hanterar VA- och renhållningsfrågor.

Ny bolagsordning för Stockholm Vatten Holding AB

När ett nytt kommunalt bolag förvärvas ska en bolagsordning för bolaget upprättas och fastställas av kommunfullmäktige.

Stockholm Vatten Holding AB ska såsom holdingbolag för stadens bolag inom VA och avfall äga och förvalta aktier i dotterbolagen och därmed optimera och samordna verksamheterna i dessa bolag.

Förslag till ny bolagsordning för Stockholm Vatten Holding AB återfinns i bilaga 6.

Ny bolagsordning för Stockholm Vatten Avfall AB

Stockholm Vatten Holding AB ska, som ovan nämnts, förvärva ett dotterbolag vars verksamhet ska bestå av insamlande, transport, återvinning och bortskaffande av kommunens avfall samt därmed förenlig verksamhet. För bolaget, som förvärvas, ska därför en bolagsordning upprättas som visar på det kommunala ändamålet med bolaget. Av bolagsordningen ska det således framgå att bolaget ska bedriva kommunens avfallshantering enligt miljöbalken och annan lagstiftning.

Förslag till ny bolagsordning för Stockholm Vatten Avfall AB återfinns i bilaga 7.

Inrättande av en ny nämnd, avfallsnämnden, för hantering av myndighetsutövning m.m. inom avfallsområdet

Avsikten är att samtliga verksamhetsuppgifter inom trafikkontorets avfallsavdelning ska bolagiseras, med undantag av uppgifter, som är myndighetsutövning. Ett kommunalt aktiebolag får inte besluta i ärenden som innefattar myndighetsutövning.

Det verksamhetsansvar, som innebär myndighetsutövning, som trafik- och renhållningsnämnden har idag måste vid bolagiseringen överföras på en annan nämnd. Det föreslås att en ny nämnd, avfallsnämnden, inrättas och att denna åläggs verksamhetsansvar för avfallshanteringen.

Lämpligen tillsätter kommunfullmäktige samma ledamöter i den nya avfallsnämnden som sitter, på Stockholms stads mandat, i Stockholm Vatten-koncernens styrelser. Syftet är att skapa en personalunion i de olika organisatoriska enheterna som hanterar VA- och renhållningsfrågor.

Avfallsnämnden föreslås bl.a. få ansvar för att upprätta förslag till avfallstaxa, renhållningsordning och avfallsplan inför beslut i kommunfullmäktige. Nämnden ska också svara för de frågor som innefattar myndighetsutövning, t ex om undantag från renhållningsföreskrifterna.

Nytt reglemente för den nybildade nämnden, avfallsnämnden
Förslag till nytt reglemente för den nybildade nämnden, avfallsnämnden, återfinns i bilaga 4.

Revidering av reglemente för trafik- och renhållningsnämnden
Enligt 3 och 4 §§ i trafik- och renhållningsnämndens reglemente (Kfs 2009:3) svarar nämnden för uppgifter avseende stadens avfallshantering.

Vid bolagiseringen av renhållningsverksamheten kommer uppgifter relaterade till stadens avfallshantering föras över till avfallsnämnden respektive till det nya bolaget, Stockholm Vatten Avfall AB. Uppgifterna föreslås därför strykas i trafik- och renhållningsnämndens reglemente och nämnden föreslås byta namn till trafiknämnden.

Förslag till reviderat reglemente för trafik- och renhållningsnämnden återfinns i bilaga 1.

Revidering av miljö- och hälsoskyddsnämndens reglemente
Enligt 2 § 1 p i reglementet för miljö- och hälsoskyddsnämnden (Kfs 2009:13) fullgör nämnden stadens uppgifter enligt miljöbalken med tillhörande lagstiftning som tillsynsmyndighet och prövningsmyndighet, med undantag för de strandskyddsuppgifter som ska handhas av stadsbyggnadsnämnden och de prövningsuppgifter som ska handhas av trafik- och renhållningsnämnden. Efter bolagiseringen föreslås dessa prövningsuppgifter föras över till avfallsnämnden och ”trafiknämnden” föreslås därför i reglementets text bytas ut mot ”avfallsnämnden”.

Förslag till ändringar i reglemente för miljö- och hälsoskyddsnämnden återfinns i bilaga 5.
Revideringen av miljö- och hälsoskyddsnämndens reglemente bereds och beslutas i sedvanlig ordning av miljö- och hälsoskyddsnämnden innan beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Revidering av renhållningsordningen

Vid bolagiseringen av avfallshanteringen kommer verksamhetsansvaret för avfallshanteringen att flyttas över från trafik- och renhållningsnämnden till den nya avfallsnämnden medan Stockholm Vatten Avfall AB kommer att bedriva avfallshanteringen. Med anledning av denna organisationsförändring föreslås ändringar i renhållningsordningen.

Förslag till ändringar i renhållningsordningen återfinns i bilaga 2.

Revidering av avfallsplanen

I avfallsplanen för Stockholm 2013 – 2016 anges på sid 3 att det är trafik- och renhållningsnämnden, som har det övergripande ansvaret för uppföljningen av avfallsplanen. Denna uppgift föreslås läggas på avfallsnämnden i den nya organisationen.

Förslag till ändringar i avfallsplanen återfinns i bilaga 3.

Personal

Övergången av stadens renhållningsverksamhet till Stockholm Vatten-koncernen är att betrakta som en verksamhetsövergång, som förhandlas i sedvanlig ordning. Staden garanterar pensionsutfästelse fram till och med överlåtelsepunkten, därefter tar den nya arbetsgivaren vid. Intjänad semesterlöneskuld regleras i särskilt avtal. Staden betalar ut semesterlöneskulden till bolaget och bolaget tar över stadens ansvar för intjänade semesterförmåner.

Avfallsavdelningens medarbetare kommer initialt att beredas plats i Stockholm Vattens lokaler på Torsgatan 26. Stockholm Vatten koncernen planerar att flytta huvudkontoret från Torsgatan till Ulvsunda senast vid halvårsskiftet 2015 och i lokalplaneringen har den tillkommande personalen beaktats.

Avtalshantering

En inventering av befintliga avtal har genomförts. Bedömningen är att huvuddelen av avtalen följer med renhållningsverksamheten och att det nya bolaget kan träda in i stadens ställe, som beställare genom ett tillägg i respektive avtal. Bedömningen är att inga avtal måste sägas upp i för tid.

Någon ändring av befintliga hyres- och arrendeavtal behöver inte göras. Staden kommer att kvarstå som hyresvärd respektive markupplåtare i avtalen.

Tillstånd enligt miljöbalken m.m.

För verksamheterna på återvinningscentralerna finns tillstånd enligt miljöbalken. Bolagiseringen medför inte att nya tillstånd behöver sökas för verksamheterna, men en anmälan om ny verksamhetsutövare måste göras till tillsynsmyndigheten.

Detsamma gäller för miljöstationerna, som omfattas av miljöbalkens regler och som är anmälningspliktiga enligt de förordningar som gäller för verksamheten. En anmälan om ny verksamhetsutövare måste göras till tillsynsmyndigheten.

För övriga tillstånd, polistillstånd för användning av offentlig plats för återvinningsstationer m.m. och tillstånd för hantering av

brandfarlig vara, får bedömas om dessa kan överlåtas på ny innehavare eller om nya tillstånd måste sökas.

Ekonomi

Stadens avfallshantering är taxefinansierad. Enligt kommunfullmäktiges budget 2014 visar det budgeterade resultatet ett underskott om 6,3 mnkr.

Tabellen visar förslag till verksamhetsplan för 2014 efter begärda omslutningsförändringar och budgetjusteringar.

Mnkr	KF-budget 2014	Omslutningsförändring	Budgetjustering	Förslag till VP 2014
Driftkostnader	492,0	29,6	4,7	526,3
Drift-och underhåll	478,7	29,6	5,4	513,7
Avskrivningar	10,2		-0,4	9,8
Räntor	3,1		-0,3	2,8
Intäkter	-485,7	-29,6	-3,2	-518,5
Netto	6,3	0,0	1,5	7,8

Omslutningsförändringen om 29,6 mnkr för övriga intäkter avser främst materialförsäljning på återvinningscentralerna.

Jämfört med kommunfullmäktiges budget redovisar renhållningsverksamheten kostnadsökningar om 4,7 mnkr med anledning av nytt insamlingsavtal, ökade mängder av utsorterat matavfall, nytt avtal för manuell insamling, återöppnande av ÅVC Vanadisberget samt indexreglering av befintliga avtal. Verksamheten redovisar ökade intäkter om 3,2 mnkr.

Under 2014 beräknar renhållningsverksamheten upphandla konsulter för 13,7 mnkr, vilka främst avser stadsinterna administrativa tjänster, och entreprenader för 419,2 mnkr, vilket motsvarar 86,9 % av den totala budgeten.

Investeringar

Investeringsplanen för år 2014 uppgår till 20 mnkr. Tabellen nedan visar förslag till verksamhetsplan för 2014 och investeringsram för åren 2015-2016.

Mnkr	År 2014	År 2015	År 2016
Kärl	1,5	1,5	1,5
Åtgärder återvinningscentraler	6,5	6,5	6,5
Nya miljöstationer	2,0	2,0	2,0
Reinvestering Lövsta	10,0	23,0	0,0
Summa	20,0	43,0	10,0

För att genomföra trafik- och renhållningsnämndens långsiktiga uppdrag tilldelas renhållningsverksamheten en investeringsbudget som långsiktigt uppgår till 10,0 mnkr per år. För att möjliggöra en större reinvestering i Lövsta återvinningscentral utökas ramen med 10,0 mnkr 2014 och 33,0 mnkr 2015.

Vid en övergång kommer beslutade driftkostnader och intäkter samt investeringar för renhållningsverksamheten att övertas av bolaget, Stockholm Vatten Avfall AB. En slutlig avräkning kommer att göras i samband med rapporteringen av tertial 2/prognos 2 för 2014. Behov av justeringar bör främst kunna hänföras till utredningen om vilka tillgångar som ska föras över till bolaget respektive vara kvar inom staden. Därutöver kan det tillkomma initiala omstruktureringskostnader.

Central avsättning för reglering av över- och underskott
Enligt kommunallagen har en kommun inte rätt att ta ut högre avgifter än vad de tjänster som tillhandahålls kostar:

”Kommunallagen 8 kapitlet 3 c § ”Kommuner och landsting får inte ta ut högre avgifter än som svarar mot kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som kommunen eller landstinget tillhandahåller (självkostnaden).”

För att uppfylla detta krav har renhållningsverksamhetens redovisning hållits separat från trafik- och renhållningsnämndens övriga verksamhet. Varje år har över- eller underskott reglerats mot en avsättning separat från stadens övriga avsättningar. Vid en bolagisering av renhållningsverksamheten kommer därför denna avsättning att upplösas och följa med verksamheten vid bolagiseringen.

Vid ingången av 2013 var avsättningen 66,6 mnkr. Dessa medel är delvis in-teknade till utvecklingsprojekt såsom verksamhetssystem, kommunikationsinsatser för inpasseringssystem samt konsultkostnader med anledning av en

optisk sorteringsanläggning. Vid ingången av 2017 prognostiseras att det kommer att finnas kvar 19 mnkr i avsättningsfonden.

Överföring av anläggningstillgångar

Anläggningstillgångarna för renhållningsverksamheten uppgick i december 2013 till 115 mnkr, varav återvinningscentralerna stod för 108 mnkr. Utredning pågår om vilka av dessa tillgångar som ska föras över till bolaget respektive vara kvar inom staden.

Överföring av tillgångar ska göras till marknadsvärde, vilket i en självkostnadsdriven verksamhet bör motsvara bokfört värde. De tillgångar som ska ligga kvar i staden, förslagsvis under exploateringsnämnden, får upplåtas med nyttjanderätt till bolaget alternativt att driftavtal upprättas mellan staden och bolaget.

Utredningen om vilka tillgångar som ska föras över till bolaget respektive vara kvar inom staden, förväntas vara klart till stadsledningskontorets och Stockholms Stadshus AB:s gemensamma beredning av ärendet till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

De nya bolagens redovisning kommer att styras av den nya K3-lagstiftningen, som gäller för Stockholms Stadshus AB koncernen. Det nya regelverket innebär att anläggningstillgångar ska delas upp på de komponenter som ingår i anläggningarna och avskrivningstiden ska anpassas efter respektive komponents livslängd. Detta kräver att anläggningstillgångar, som förs över till det nya avfallsbolaget, måste inventeras och bedömas, var för sig, för att fastställa ingående komponenter och deras beräknade livslängd. Vad en sådan komponentansats innebär för avskrivningskostnaderna på dessa anläggningar kan i dagsläget inte anges med tillräcklig precision, utan detta behöver utredas vidare.

Redovisning

Renhållningsverksamheten är idag en egen redovisningsenhet inom trafikkontoret, varför det går att utskilja renhållningens tillgångar och skulder. Någon egen balansräkning för renhållningsverksamheten finns inte. En sådan ska upprättas inför övergången. Den ska på tillgångssidan omfatta de anläggningstillgångar som medföljer verksamheten samt övriga tillgångar i form av fordringar och likvida medel och på skuldsidan de lång- och kortfristiga skulder som är hänförliga till verksamheten, inklusive tidigare nämnda avsättning.

I dagsläget hanteras renhållningsverksamhetens redovisning, inklusive kundfakturerings, av serviceförvaltningen.

Vid övergången kommer redovisningen, exklusive kundfakturerings att hanteras av ekonomiavdelningen på Stockholm Vatten i en ny Agressoklient. Uppsättningen kommer att anpassas efter renhållningsverksamhetens behov och Stockholm Vatten-koncernens ekonomimodell för att säkerställa korrekt redovisning på koncernnivå för Stockholm Vatten och för Stockholms Stadshus AB.

IT

Avfallsavdelningen liksom Stockholm Vatten koncernen använder stadens gemensamma IT-plattform (GS-IT), vilket innebär att en övergång kan ske förhållandevis enkelt. Konton, arbetsplatser, servrar mm överförs till Stockholm Vatten koncernen.

E-tjänster

Avfallsavdelningen använder stadens e-tjänsteplattform för sin e-tjänst ”Sophämtning” och ”Mina fakturor” och även dessa tjänster bör kunna överföras till Stockholm Vatten-koncernen.

Fakturerings

Stockholm Vatten och avfallsavdelningen använder i dagsläget olika system för kundfakturerings. Avfallsavdelningen använder AdminNet, som är ett försystem till stadens ekonomisystem Agresso. De integrationer som idag används för koppling mot Agresso bör kunna fortsätta att användas i avvaktan på övergången till stadens nya ekonomisystem, inom ramen för Sune-projektet. Inledande kontakter har tagits i denna fråga med stadens systemförvaltare för Agresso, som inte ser några tekniska hinder. I övrigt används de rutiner som idag finns med serviceförvaltningen avseende fakturerings.

Telefoni

Stadens telefoniavtal innefattar tjänsterna växelfunktion via Avesta och telefoniplattform via Telia. Både trafikkontoret och Stockholm Vatten AB omfattas av detta avtal och använder dessa nämnda tjänster, vilket bedöms underlätta övergången.

Arkiv

Renhållningsnämnden upphörde 2006 då renhållningsnämnden slogs samman med trafiknämnden. Renhållningsnämndens arkiv uppgår till ca 30 hyllmeter handlingar. De handlingar som ska bevaras slutförtecknas och överlämnas till stadsarkivet.

De handlingar, som har genererats i renhållningsverksamheten sedan omorganisationen den 1 januari 2007, ingår i trafiknämndens arkiv och ska i så hög grad som möjligt även fortsättningsvis tillhöra detta arkiv. Enbart renhållningsverksamhetens diarieförda ärenden uppgår till ca 2 100 och att särskilja samt registrera om dessa i ett annat diarium är mycket tids- och kostnadskrävande och bör därför undvikas. Handlingar i pågående ärenden, som renhållningsverksamheten kommer att behöva även efter en bolagisering, föreslås därför i första hand lämnas över som kopior eller digitala filer alternativt lånas ut.

Det kommer att bli aktuellt att överföra allmänna handlingar från trafiknämnden till det nya bolaget. Detta gäller bland annat samtliga uppgifter som ingår i verksamhetssystemet AdminNet, som kommer att överföras helt till bolaget.

Kommunikation

Renhållningsverksamhetens informationsmaterial, inklusive planerade kampanjer, utgår idag från Stockholms stads grafiska profil. Vid en övergång kommer nödvändiga ändringar av den grafiska profilen att ske för att anpassas till Stockholm Vattenkoncernens profil.

Avfallskunderna har via stadens webbplats tillgång till information och e-tjänster. Stockholm Vatten har en egen extern webbplats för information och e-tjänster, där det finns möjlighet att även inkludera renhållningsverksamheten. Det pågår en översyn av Stockholm Vattens webbplats för att ytterligare öka kundernas möjlighet till ”självservice” och den översynen kompletteras med information om sophantering, sortering och e-tjänster för renhållningen.

Renhållningsverksamheten anlitar idag serviceförvaltningen för kundkontakter via Kontaktcenter. Vid en övergång planeras hanteringen initialt att fortsätta ske på samma sätt under 2014. Vilken slutlig lösning, som är bäst ur kundernas och bolagets perspektiv, behöver utredas innan definitivt beslut kan fattas. Utredningen, som bör ske utifrån perspektiven kundservice, samordningsfördelar och ekonomi, bör starta omgående efter övergången.

Medarbetare inom avfallsverksamheten och Stockholm Vattenkoncernen har informerats om förslaget att bolagisera renhållningsverksamheten och placera bolaget inom Stockholm Vattenkoncernen. En gemensam kommunikationsplan kommer att upprättas för att säkerställa att samtliga berörda blir

informerade och ges möjlighet att erhålla svar på eventuella frågor.

Fortsatta processen och tidsplan

För att förbereda och genomföra den praktiska hanteringen av övergången av renhållningsverksamheten till ett dotterbolag hos Stockholm Vatten-koncernen, har en projektgrupp bildats med representanter från trafikkontoret, Stockholm Vatten AB, stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB. Arbetet ska vara klart inför övergången den 1 juli 2014.

Eventuella behov av justeringar samt slutrapportering, kommer att göras i samband med rapportering av tertial 2/prognos 2 för 2014.

Stockholm Vatten ABs/trafikkontorets synpunkter

Kommunfullmäktige beslutade i budget för 2012 att staden ska höja ambitionen när det gäller matavfallsinsamling i syfte att öka tillgången av biogas i regionen. I budgeten konstaterades samtidigt att staden ska ha som inriktning att påbörja en utökad insamling från såväl privathushåll som storhushåll och ska sträva efter att nå det nationella målet avseende insamling av matavfall.

Enligt beslut i budgeten för 2014 med inriktning för 2015 och 2016 föreslås en bolagisering av stadens avfallshantering.

Stockholm Vatten AB/trafikkontoret ser inga hinder till en överföring av renhållningsverksamheten till Stockholm Vatten koncernen.

Stockholm Vatten AB/trafikkontoret anser att en sammanslagning ger förutsättningar både för ökad insamling av matavfall i syfte att höja biogasproduktionen och samordningsfördelar i verksamheten.

Stockholm Vatten AB/trafikkontoret föreslår att arbetet med förberedelserna inför överföringen av renhållningsverksamheten till Stockholm Vatten AB per den 1 juli 2014 genomförs enligt i ärendets förslag.

Slut